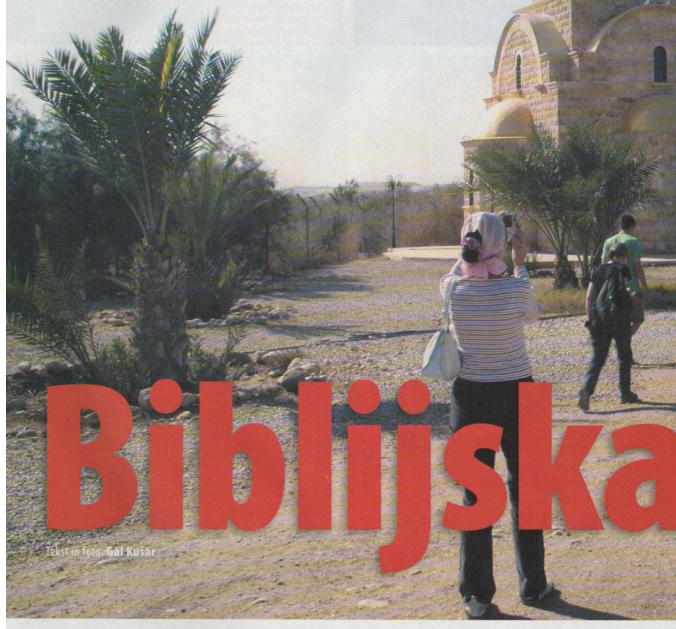
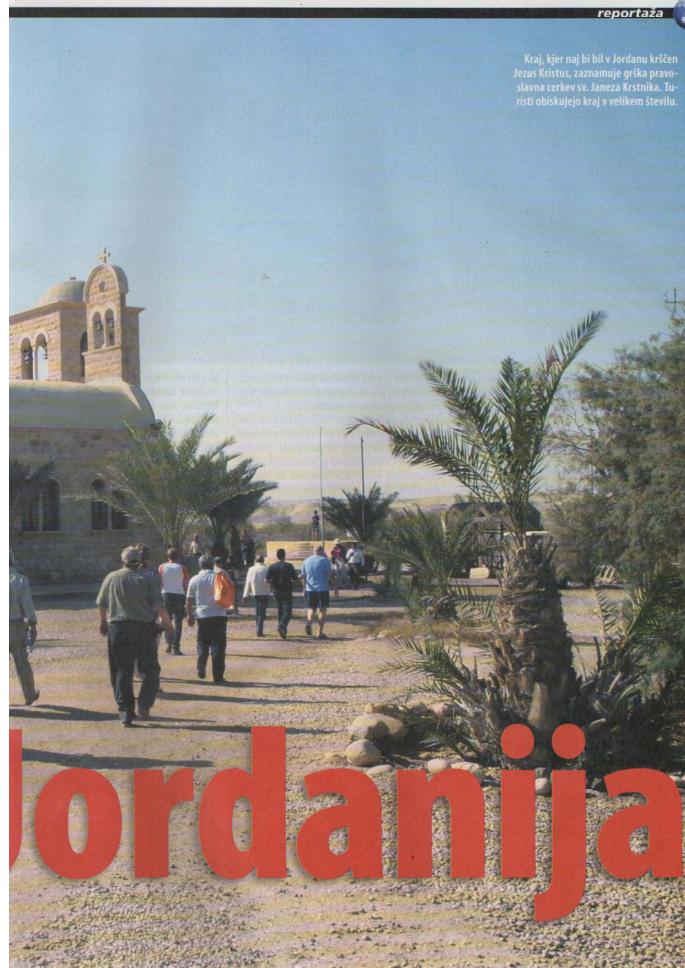

V Svetem pismu beremo, da je Mojzes z Jahvejevo pomočjo uspešno pripeljal trma- sto izraelsko ljudstvo iz sužnosti v Egiptu. Utrdil ga je s preizkušnjami in 40 leti ži- vљenja v negostoljubni Sinajski puščavi ter ga končno pripravljenega pripeljal na prag obljubljene dežele, na goro Nebo.

Tekst in foto: Gal Kušar

Kraj, kjer naj bi bil v Jordanu krščen Ježus Kristus, tazznamuje grška pravoslavna cerkev sv. Janeza Krstnika. Turisti obiskujejo kraj v velikem številu.

Biblijiska Jordanija

Z gore Nebo se odpre pogled na spodaj ležečo obljubljeno deželo. Gora Nebo bolj kot na goro spomnjeni na gredah, ki so jo kralji vzdolj na boki in hkrati posalo zeleno jordansko vlaščje čez puščavijo rumeni strmine, spusti v zeleno, obdelano dolino reke Jordana. Če ne bi bilo ozračje zaradi vročine motno in midgetajoče, bi lahko videli Hebron, Mrtvo more, Betlehem, Kemeran, Jeruzalem, Ramlo, Jerihon in Nahr al-bluz. Vsa ta nadejno niso oddaljena več kot dobitri 50 km v različnih smeri. Na gori Nebo je Mojzes osrednji saj mu Jaho- ha boj kot na goro spomnjeni na gredah, ki so jo kralji vzdolj na boki in hkrati posalo zeleno jordansko vlaščje čez puščavijo rumeni strmine, spusti v zeleno, obdelano dolino reke Jordana. Če ne bi bilo ozračje zaradi vročine motno in midgetajoče, bi lahko videli Hebron, Mrtvo more, Betlehem, Kemeran, Jeruzalem, Ramlo, Jerihon in Nahr al-bluz. Vsa ta nadejno niso oddaljena več kot dobitri 50 km v različnih smeri. Na gori Nebo je Mojzes osrednji saj mu Jaho-

mogočni sirski general Naaman, nava- jen bistrijskih potokov in voda Siria- je, zelo ogoren in razburjen.

Ko je dosegel potovanje prisel do pre- roka Eljija, da bi ga na ohravil gebavno- stu, ga pravok spremi ni pogledal. Po slu- žabniku Gehaziju mu pa je naroval, mu se sedemkrat okrepilje v Jordani in bo oz- dravljen. Ko se je jez začaradi brez- brinjega preroka ohladila, da je služabnik le prepričali, naj naredi kar manj je bilo na naročilo. Njihov argument je bil, da bi ga gotovo ubogal, če bi zahteval kaj težkejšo. Sedaj pa, ko prerok zahteva ne- kaj zelo enostavnega, naj vendar požre- potoval in nai se oklep.

Po sedmi kopeli v reki Jordani je bil oz- dravljen. V zmanjšanih hvalozahodih, kjer je želel prekročiti reko, bogato obdarovati, vendar tu ni ho- tel vzeti ničesar. General ga je nato prisil- za dovoljenje, da je vzel nekaj zemlje, na

je prerokovega služabnika Gehazija p- magala lakomnost. Stekel pa je gen- lom, se mu zlagal, da ga pošilja pre- h kateremu nujnemu prav tedaj prisila c- učence, zato bi potrebal skromno c- rilo. Generál Naaman mu je vejkodo- no dal skoraj 100 kg srebra in dve p- znični oblačili. Ob vrtniti domov pa je prerok spregledal – poleg daril, ki je lahko obdržal, je služabnik Geha- zijev prejel še Naamanov gobavost.

Preroki bregov Jordana

Kaže, da je s tamariškimi porasla vi- ci puščavica ramenca s trosom obras- bregovske Jordanice, malo pred izlivom Mitro mimo zelo primeren kraj za o- lovjanje prerokov. Tu je bil na goreči vozu vez v nebo prerok Eljija. Tisoč kasnejši pa je v okolici kraja Betanija kraj Jordana živel Janez Krstnik. Hru- oblečen v plašč iz kamelje dilake, se prehranjeval z medom divjih čebel kobilicami. Ljudi je vabil k spreob-

nju in jih krščeval z vodo kot znanimje odpuščanja grehov in sprobenitve. Brez dlake na jeziku je opozarjal na preghede ljudi. Grajal je nemoralno življenje kraje- Heroda, kar ga je kasneje stalo gla- vo. Janez Krstnik je bil morda le enkrat v življenju v zadrgi. In sicer tedaj, ko se je pri njemu ob regu reke Jordan po- javil mrzli bratranec Ježus in Na- man in se želel krstiti. Po kratkem bratskem prepiru, kdo je vreden, da koga kresti, je seveda obveljal Ježusova. V spomin na Ježusova kresti je na tem kraju postav- ena grška pravoslavna cerkev sv. Janeza Krstnika. Na obeh straneh Jordana, ki razumeje Izrael in Jordanijo, sta ure- ni krstniki in dostop do reke. Turisti in romari vstopljajo sem v trumah, da se dotaknijo vode Jordana in molijo za dušo in telesno ozdravljenje.

S pregorjanico udarjeni kralj Herod je Janez Krstnika malo po Ježusovem

krstu najprej zaprl v skalnato trdnjava Mukavir. Na praznovanju Herodovega rojstnega dneva je pastorok na nečakanje Salome zaplesala znameniti ples sedmih tančnic. Z njim je očarala goste in kralje- li. Grajal je nemoralno življenje kraje- Heroda, kar ga je kasneje stalo gla- vo. Janez Krstnik je bil morda le enkrat v življenju v zadrgi. In sicer tedaj, ko se je pri njemu ob regu reke Jordan po- javil mrzli bratranec Ježus in Na- man in se želel krstiti. Po kratkem bratskem prepiru, kdo je vreden, da koga kresti, je seveda obveljal Ježusova. V spomin na Ježusova kresti je na tem kraju postav- ena grška pravoslavna cerkev sv. Janeza Krstnika. Na obeh straneh Jordana, ki razumeje Izrael in Jordanijo, sta ure- ni krstniki in dostop do reke. Turisti in romari vstopljajo sem v trumah, da se dotaknijo vode Jordana in molijo za dušo in telesno ozdravljenje.

Betanija onkraj Jordana je meja reke med Izraelom, crpanje vode za namakanje po povrzo- spre je zmanjšuje kolčino vode, ki pride v Mrtvo more. Madaba je priznana. Njih- no blitrnjedino mestu, slabo uro vzelje obdarovalo od prestolnice Amman, zna- no po obratnih mozaik- nih delavnicah.

Biblijski mozaik iz 6. stoletja prikazuje zemljevid Svetih dežel.

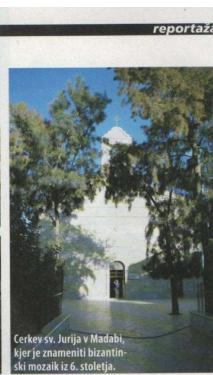
Obelisk na gori Nebo zaznamuje kraj, kjer naj bi umrl prerok Možes.

S tamariškimi porasla voda revnica ob reki Jordani pri kraju Betanija onkraj Jordana.

Velika vencina Jordance je mu- slimanov; mošeja v Madabi.

Cerkev sv. Jurija v Madabi, kjer je znameniti bizantin- ski mozaik iz 6. stoletja.

Dostop do reke Jordan na izraelski strani pri Betaniji onkraj Jordana. Jordan je meja reka med Jordaniom in Izraelom, crpanje vode za namakanje po povrzo- spre je zmanjšuje kolčino vode, ki pride v Mrtvo more.

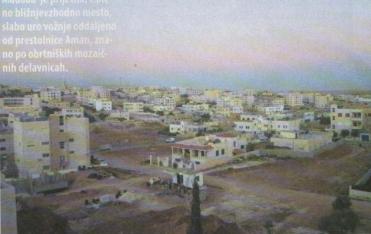

Foto: E. Štefanec

Krozniki svežih slastič v pravi čaj z vršičkom mete.

Solni stebri ob obalah Mrtvega morja spominjajo na Lotovo ženo, ki se je ozirala in zaokamela, ko je Jave zognjem in žveplom pokončal nemoralni mesti Sodomo in Gomoro.

Zaradi nasičenosti vode Mrtvega morja s solmi, se na skalah pojavlja solna skorja zanimivih oblik.

ozračje dopolnjuje arabska glasba iz televizije. Motel pa je dim cigar, ki jih domačini pridno vlečjo tudi v notranjosti lokalov. Prezračevanje je sicer dobro, vendar če je prostka kakšna miza pred lokalom, je bolje sestti tja. Lahko si vzamemo čas in si privočimo vodno pipi z aromatiziranim tobakom in poslužimo domačine, ki v zdajnjem večeru hitro po opravkih.

Sodoma in gomora Mrtvega morja

Zdi se, da v starih časih ni bilo morje krščiti božijih in občeloženskih zakonov. Kazen je namreč prišla zelo hitro. Kot je zapisano v *Svetem pismu*, je Jave z ognjem in žveplom pokončal mesti Sodoma in Gomoro zaradi nemoralnosti prebivalcev in kršenja zakona gostoljubja. Po opozorilih dveh angelov se je rešili le Abrahamov nečak Lot s hčerkama. Njegova žena ni imela take srče, saj se je ozrla nazaj in okamnella – so spremila v solni steber – ker ni upočevala božjih navodil in hitro odšla. Švicarski znanstvenofantastični arheolog Erich von Däniken vidi v biblijskem opisu ve-

like nesrečje napad nezemljjanov z atomskim orojem. Sodobna znanost pa to pripišuje rušilnemu potresu.

Pogubljeni mesti naj bi stali na tektonski predloni, kjer dve veliki tektonski pličči ringata naravnem in nastajo novem ocean (Great Rift Valley). Zato so tam pogosti rušilni potresi. Prav tako so v okolični zrnariji naravnega bitumna, ki se lahko ob potresu vžge. Tektonsko udornino je po potresu zalisla voda in nastalo je Mrtvo morje. Na prazgodovinski do-godek danes spominjajo stebri kamene soli različnih oblik, s katerimi lahko prepoznamo silhuetne ljudi, posejani so po obalah Mrtvega morja. Mrtvo morje je zelo slano jezero (30-odstotna slanost, slanost Sredozemskoga morja je 3-4 odstotna), ki leži 400 m pod morsko gladino in pomeni najnižjo kopno točko na Zemlji.

Edini stalni pritok v jezeru, ki je brez odtoka, je reka Jordan. Zaradi zajevezitv v zgornjem toku reke, s katerimi zaglavljajo vodo za namakanje kmetijskih površin, je Jordan čedalje manj vodnat. S pritokom ne more nadomestiti milijona litrov vode, ki vsak dan izhlapi iz Mrtvega morja. Zato se njegova gladina vsako leto zniža za en meter. Površina

Mrтvega morja se je od leta 1950 do 2010 zmanjšala s 1000 km² na manj kot 700 km², vodna gladina pa je nižja za 30 m! Če se bo izsuševanje nadaljevalo, se bo do leta 2060 Mrtvo morje popolnoma izsušilo.

Zato so leta 2002 Jordanija, Izrael in palestinske oblasti ustanovile akcijski načrt za kanal Ređeće morje–Mrтvo morje. Zgradili naj bi 250 km dolg kanal, s katereim bi iz Arabskega zaliva v Rdečem morju pripeljali svežo morsko vodo v 400 miiže ležče Mrtvo morje. S tem bi zaustavili izražajne gladine Mrтvega morja. Vodni padec bi izkorisčali za proizvodnjo hidroenergije, ki bi jo prabilni za pribrojavanje pitne vode z razsoltjevanjem, in sicer v obratno ozmozo. Preostalo koncentrirano slano vodo pa bi črpali v Mrtvo morje.

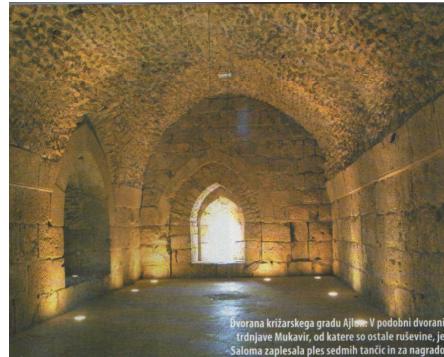
Naravovarstvena skupine gledajo na načrt z zaskrbljenostjo, saj menijo, da je za rešitev Mrtvega morja treba ukrepatai takoj in ne šele čez deset let, ko naj bi načrt začivel. Skrbti pa jih tudi vpliv na krhko ekološko ravnotežje in nadaljevanje izkoriscenja virov za kemijsko industrijo. Ta industrija obeli držav na veliko izkorisča zaloge soli, ki so se v morju in debelih skladih nabrale v milijonih let.

INFO: Jordanija

Hajemitska kraljevina Jordanija ali Jordanija je območna država na Blíznjem vzhodu. Na severu meji na Sirijo, na severovzhodu na Irak, na vzhodu in jugu na Sadvsko Arabijo, na zahodu na Izrael in zasedeni Zahodni breg reke Jordan, kjer meji tudi na Mrtvo morje. Na jugu ima državo pri pristaniskem mestu Akaba v Akabškem zalivu plavni dostop do Rdečega morja. Glavno mesto Jordanije je Aman, država je ustavna monarhija, njen kralj je Abdullah II., denarna enota pa jordanski dinar.

Gora Nebó je že po prazgodovini pomemben prelaz med Arabskim polotokom in Sredozemljem, kar dokazuje številne arheološke najdbe.

19. DECEMBER 2011

Đvorana krizarškega gradu Ajluna. V podobni dvorani trdnjave Mukavir, od katere so ostale ruševine, je Saloma zaplesala ples sedmih tančic in na naredno dobita na krozniku glavna.

Lebedenje v soli

Velike kolичine različnih soli ne pomejajo te osnovne kemijski industriji, imenek pa tudi turistični. Zaradi močnega izhlapija voda, kar je v soli, so velike podzemne globine nad Mrtvim morjem nastaja koprena, ki deluje kot filter za skodljive UVB-žarke. Zato zaščita s kremanimi za sončenja ni potrebna. Turistična sezona trajata vse leto, oddaljenost Evrope le nekaj ur z letalom pa zagotavlja stalni dotor turistov. Stremi bregovi Mrtvega morja so zaradi preprečili gradenje, ne-pozidanji, izjema je le peščica mondenih letovišč s čudovitimi apartmajami in centri dobrega počutja, kjer cveti zdravilski in kozmetični turizem. Ta letovišča so skoraj edina možnost, če želi človek preskusiti legendarno lebedenje v Mrtvem morju. Zaradi silne vzhodne človeško telo lebidi v topli vodi, nasičeni s solmi. Rola je tako slana, da takoj počkate začutis' vsako ranico ali odrgnimo na ko. Če pa ti le kapljica vode po nesre-

či kapne v oku ali pride v nosno sluzenico, jo je treba takoj izprati s sladko vodo. Sicer je zelo pečej! No, letovišča imajo lepo urejeno plaže z vso infrastrukuro, ležalniki, senčniksi, barci in restavracijami, prihani in dostopom do morja. Zaradi monopolja pa imajo astronomiske cene. Te poleg nadležnih muh edini kvarijo ta raj na zemlji.

Za popoln užitek na Mrtvenem morju je priporočljivo, da se vsaj enkrat po vsem telesu namežemo tudi z odščipanjem, zdravilnim črnim blatom, ki ga kopalinski mojstri na plažo vozijo v velikih čebrih. Slog blata se v suhem zraku in na vročem soncu hitro strdi. Nato ga lahko kar otresec s kože, kopel v morski vodi pa odstrani še preostanek. Rezultat je gladka in zdrava koža. Vsi, ki po tej lepotilni kurji spoznajo, da brez tega blata res ne bodo mogli več živeti, si ga lahko kupijo v drogerijah skupaj z drugimi lepotimi pripomočki z Mrtvega morja.

Na obali Mrtvega morja je nekaj hotel-skih kompleksov, kjer cveti predvsem zdraviliški in kozmetični turizem.

Spiranje oblog iz zdravilnega črnega blata.

Kopeli v topli, s solmi bogati vodi vračajo zdravje, lepoto in dobro počutje.

Lebedenje v Mrtvenem morju je posledica vzgoje, ki načrane zaradi velike slanosti vode.

Veliki hotelski kompleksi s pamami, ležalkami, bazeni, restavracijami, savami in masaznimi saloni.

